

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniš nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Dalje po tej poti.

V nedeljo je bil v Novem mestu velik
shod glede zveze Slovenije z morjem.
Vse slovenske politične stranke so se
udeležile tega shoda in zgodil se je ču-
dež, da so se vse izrekle za en pro-
jekt. Vendar enkrat smo dosegli slo-
vseh Slovencev v aktualnem političnem
vprašanju, vendar enkrat je podleglo
strankarstvo.

Mislimo, da je to tako pomemben do-
godek, da ga je treba posebej zabeležiti.
Nasti še, ker je vedno večja nujnost, da
ne bo osamljen.

Še bolj kakor glede zveze Slovenije z
morjem, je treba, da je slovenski narod
solidaren v svojih gospodarskih zahte-
vah.

Davčno vprašanje je treba tu omeniti
v prvi vrsti, ker je postalo to vprašanje
že tako pereče, da je enotna davčna
fronta vseh slovenskih davkoplačevalcev
— ne pristašev političnih strank —
prva nujnost.

Po prvih doseženih uspehih v dvana-
stih letih ne sme izginiti davčno vprašanje
z dnevnega reda, temveč boj za znižanje
davkov se mora z vso intenzivnostjo na-
daljevati, dokler ne bo doseženo tako
znižanje, da bo Slovenija mogla dihati.

Davčna uprava z odmero osebne do-
hodnine ravno sedaj opominja davkopla-
čevalce, da se enotni in upamo, da bodo
davkoplačevalci vsaj temu opominu sle-
dili, če že nečesto upoštevati našega.

Bodi pa takoj pripomnjeno, da si z
medsebojnimi očitki davkoplačevalci ne
bodo pomagali. In ravno tako je gotovo,
da morajo to vprašanje reševati le kot
davkoplačevalci, ne pa kot pristaši po-
litičnih strank. Davčno vprašanje ne sme
biti reklama za stranke, temveč samo
polje dela. Kdor tega ne bi upošteval, ta
ni iskreno pri reševanju davčnega vpra-
šanja, temveč ta je strankarski špekul-
ant. Tak pa ne koristi davkoplačevalcu,
temveč stranki.

Drugo važno vprašanje je, da se po-
maga naši industriji. Mnenje, da je treba
slovensko industrijo demontirati, ker je
blizu meje, je treba do korenine iztrebi-
ti. In ker to ne gre drugače, kakor da
zapusti g. Savič trgovinsko ministrstvo,
zato mora biti pri redukciji v trgovin-
skem ministrstvu zahteva vseh sloven-
skih poslancev, da g. Savič gre. Tu ne
more in ne sme biti nobenega kompro-
misa in tu mora biti enotna slovenska
fronta. V Beogradu morajo uradniki po
ministrstvih spoznati, da proti volji cele-
ga slovenskega naroda ne pomaga nobe-
no strankarsko priporočilo in nobeni
drugi oziri. Uradnik, ki ne upošteva živ-
ljenjskih pogojev Slovenije, mora postati
nenemogoč in zato pravimo: g. Savič naj
gre!

Bilo bi še polno stvari, ki bi morale
biti zahteva vseh slovenskih strank, to-
da mislimo, da zaenkrat navedene zahte-
ve zadostujejo. Dasi ne bodo te zahteve
lahko izvedljive, smo vendar prepriča-
ni, da so dosegljive, samo če je metoda
boja pravilna.

In ravno zedinjenje vse Slovenije na
Kavčič-Klodič-Horvatov načrt zveze Slo-
venije z morjem nam kaže metodo, ki
je bila in ki mora vedno biti uspešna.

Najprej je treba z vso jasnostjo izde-
lati načrt davčne razbremenitve Slove-
nije in potem, ko so strokovnjaki docela
jasno dokazali njegoovo upravičenost in
pravičnost, ga pripagorati med narodom,
da je potem v resnici vsa Slovenija
enotna.

Zato ponavljamo svojo staro zahtevo,
da treba ustanoviti Narodni svet. Brez
njega je enodušen in metodičen nastop

Oton Habsburški se vrnil v Budimpešto?

Trst, 12. januarja. Včerajšnji »Popolo-
di Trieste« prinaša vesti z Dunaja, po
katerih trde madžarski krogi, da se je
prošle noči v bližini Sopronja spustil na
tla tajnišven aeroplan, za katerega ne
vedo, odkod je prišel. Ta aeroplan se je
kratko nato dvignil ter se zopet spustil
na zemljo pri Denesfi. V dobro poučenih
krogih trde, da je prišel s tem aeropla-
nom na Madjarsko Oton, sin bivšega kra-
lja Karla. Iz Denesfe se je odpeljal ba-
je z avtomobilom v Budimpešto, kjer se
je skrivl v dvorec nekega bivšega mini-
strskega predsednika. Po drugih verzijah
se je Oton iz Denesfe odpeljal z avtomobi-
lom nekega tujega poslaništva ter se

nahaja v prostorih istega poslaništva v
Budimpešti. Trde, da so dovedli Otona
v Budimpešto zato, da se prepreči even-
tuelni poskus pristašev nadvojvode Al-
brehta za izvedbo državnega prevrata. Če
bi ti dvignili revolucijo, so legitimisti, ki
so udani nadvojvodi Otonu in ki samo
njega priznavajo za zakonitega kralja
Madjarov, odločeni, upreti se Albrehtu-
vim pristašem in Otona takoj postaviti
na madjarski prestol. Kakor se doznava,
se je sestavil že regentski svet, ki bi v
slučaju restavracije monarhije na Ma-
djarskem izvrševal suverenske pravice
do polnoletnosti nadvojvode Otona.

Falzifikatorska afera.

NOVE ARETACIJE NADOSSY GLAVNI KRIVEC.

Budimpešta, 12. januarja. Na interven-
cijo francoskega poslaništva je policija
včeraj popoldne izvršila še nadaljnje
aretacije. Danes bodo še nekatere hišne
preiskave in pričakovati se smejo na-
daljnje aretacije. Po nekem službenem
obvestilu bo škof Zadravec postavljen
pred vojno sodišče. Pri včerajšnjem za-
sliševanju je princ Windischgratz izpo-
vedal mnogo obtežilnega proti policijs-
kemu šefu Nadossyju, ki ga označuje za
glavnega krivca falzifikatorske afera.

RUSINJA ODKRILA FALZIFIKATOR- SKO AFERO.

Beograd, 12. januarja. Dopisnik »Poli-
tike« poroča, da je izvedel od Francoza,
člana preiskovalne komisije v Budapešti,
sledenče:

Že pred letom dni je slišala francoska
policija, kaj da se dela v Budimpešti in
sicer zgolj slučajno. Neka Rusinja, prija-
teljica francoskega policijskega uradni-
ka, je slišala v igralnici v Monte Carlu,
kako sta se dve Madjarki pogovarjali o
pripravi kneza Windischgratza za po-
narejanje francoskih bankovcev. Rusinja
je znala madjarsko in ves pogovor ta-
koj sporočila svojemu prijatelju v Pariz
in tako je bila afera odkrita.

MADJARSKI POSLANIK PRI NINČIČU.

Beograd, 12. januarja. Madjarski po-
slanik je včeraj popoldne posevil zuna-
njega ministra dr. Ninčiča in njegovega
pomočnika, da bi izvedel, kako bo naša
vlada nadalje postopala. Poslanik pri
odhodu iz ministrstva ni hotel dati no-
vinarjem nobenih obvestil. Opaziti je bi-
lo na njem vznemirjenost.

BESEDILO PRIJATELJSKE POGODBE S TURČIJO.

Beograd, 12. januarja. Turški listi ob-
javljajo besedilo pogodbe o prijateljstvu
med Jugoslavijo in Turčijo. Člen 1. po-
godbe določa: Med republiko Turčijo in
med Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev bo obstajal trajen mir in trajno
prijateljstvo. Člen 2.: Visoki pogodnici
sta se zedimili, da vzpostavita med seboj
diplomatske odnose v skladu z načeli
mednarodnega prava. Razume se, da bo-
do diplomatski zastopniki vsake od obeh
visokih pogodnic pod pogojem reciproci-
tete na ozemlju sopogodnic deležni po-
stopanja po običajih mednarodnega pra-
va. Člen 3.: Ta pogodba mora biti rati-
ficirana. Ratifikacijske listine se bodo iz-
menjale v Beogradu in sicer čim prej.
Pogodba stopi v veljavo 15 dni po izme-
njavi ratifikacijskih besedil.

DELO V FINANČNEM ODBORU.

Beograd, 12. januarja. Sinoči med 6. in
8. in pol je bila v predsedništvu vlade
konferenca vseh ministrov in članov vla-
dne večine. V finančnem odboru se je
ustanovilo, da bo na današnji seji pre-
čital zastopnik ministra financ minister

slovenskega naroda nemogoč, ker šele z
Narodnim svetom dobimo forum, kjer se
bo lahko samo s stvarnega stališča preso-
jela vsaka stvar.

Narodni svet mora biti zato prva za-
hteva vseh davkoplačevalcev in oni mo-
rajo prisiliti stranke, da ga osnujejo, pa
čeprav potem ne bodo imele več te be-
sedje v javnem življenju ko dosedaj.

Pa imele so že dovolj besede in efekt
tega je — gospodarsko propadanje Slo-
venije na vsej črti. Zato naj ima enkrat
besedo tudi — Narodni svet.

Uzunović ekspozice tega ministrstva in da
se bo pričela debata o tem ekspoziciji. Na-
to se bo nadaljevala debata o budžetu
ministrstva pošte in telegrafa. Potem se
bodo vzeli v pretres budžeti po nasled-
njem časovnem redu: ministrstvo notra-
njih del, ministrstvo za poljedelstvo, mi-
nistrstvo za agrarno reformo, ministrstvo
za izenačenje zakonov, ministrstvo zuna-
njih poslov, ministrstvo za vojsko in mor-
narijo, ministrstvo za promet, ministr-
stvo prosvete, ministrstvo za pravosodje,
državni dohodki in izdatki ministrstva
financ in finančni zakon. Budžet se mora
zaključiti do 1. februarja. Diskusija od-
bora se mora smatrati kot diskusija ple-
numa. Sklenilo se je, da se zmanjšajo
izdatki in da se ne predlagajo amandma-
ni z novimi krediti. Po predlogu pred-
sednika Radonjića, ki ga je podpiral mi-
nister zunanjih poslov dr. Ninčič, se bo
razdelil tudi za sprejetje budžeta finan-
čni odbor na sekcije za vsako ministrstvo
posebej.

IZ MONTE CARLA SE VODI JUGOSLO- VENSKA POLITIKA.

Beograd, 12. januarja. Zunanje-politi-
čna vprašanja, zlasti dogodki na Madjar-
skem, so popolnoma potisnili v ozadje
notranje-politična vprašanja. Vlada ob-
vešča podrobno Pašića o poteku stvari.
V ta namen je bil že tudi odposlan pose-
ben kurir v Monte Carlo, ki bo od tam
prinesel nova navodila za nadaljnje rav-
nanje kabineta v tej stvari.

ZARADI PONAREJENIH DINARJEV.

Beograd, 12. januarja. Pri dr. Ninčiču
in pomočniku Markoviću je bil sinoči di-
rektor Narodne banke Dragiša Novaković
v zvezi z afero falzifikatov naših ti-
sočinarskih bankovcev.

Proračun poštne mini- strstva.

se je nadaljevala seja finančnega odbora,
ki je razpravljala o budžetu ministrstva
pošte in telegrafa. Pretresal se je samo
prvi oddelek o csebnih in materialnih
izdatkih ministrstva samega. Reducira-
nih je 116 uradnikov in služabnikov in je
dosežen razen finančnega efekta te re-
dukcije prihranek 25 in pol milijona di-
narjev. V pričetku se je podal minister
pošte in telegrafa dr. Šuperina poročilo
o potrebah in o delovanju svojega reso-
ra. Nato je govoril demokrat Slavko Še-
čerov, ki je pohvalil ministra, da je imel
ekspozice o potrebah in izdatkih ter o de-
lovanju svojega ministrstva. Ta je prvi
tak slučaj v finančnem odboru. Govornik
smatra, da je poštno ministrstvo pridobi-
tno ministrstvo, ki mora delovati tudi
z vidika dohodkov in zato zahteva podat-
ke o poslovanju, zlasti, da se črtajo v
budžetu stroški za reparacije in bi se
potem videlo, ali je to ministrstvo rentabi-
lno ali ne. Investicije bi se morale pre-
valiti na posojilo, ne pa se kriti iz red-
nega budžeta. Nato prosi podatkov o ta-
rifi in to v razmerju z drugimi državami
ker se zdi, da je naša tarifa za 20 do 30
odstotkov dražja. Naša ministrstva kri-
jejo torej svoje izdatke samo s tem, da
odrežajo drage tarife. Protivi se temu, da
bi se radiotelegraf dal morebiti v privat-
no režijo. Radiotelegraf se mora uprav-
ljati v režiji ministrstva samega, ker je
radiotelegrafska služba za državne po-
trebe velikega pomena. Poleg tega pro-
si podatkov o delovanju poštne hranil-
nice. Ko se je prešlo potem na razpravl-
janje o izrednih izdatkih, je bila seja
prekinjena in odložena za danes dopol-
dne z dnevnim redom: nadaljevanje raz-
prave o ministrstvu pošte in telegrafa.

JUGOSLAVIJA IN GRŠKA.

Beograd, 12. januarja. Včeraj je grški
poslanik Polikroniades posetil našega
ministra zunanjih del dr. Ninčiča in se z
njim razgovarjal o nesoglasju, ki je na-
stalo o priliki bivanja našega poslanika
v Atenah Gavrilovića. Ta je baje ponudil
grški vladi razgovore o garantnem bal-
kanskem paktu. Po izjavi grškega posla-
nika Polikroniadesa se je izrazil dr. Nf-
čič, da Gavrilović ni imel nobenega na-
ročila, da stori take korake pri grški
vladi in da je mogel edino izjaviti, da se
Jugoslavija v načelu strinja s takim pa-
ktom in da bi se strinjala tudi z vsako
drugo akcijo, ki bi zaščitila mir. Nadalj-
njih korakov Gavrilović ni mogel storiti,
ker zavzema jugoslovenska vlada stali-
šče, da niso mogoči nikaki novi odnosi
med Jugoslavijo in Grško, dokler se ne
rešijo vsa sporna in odprta vprašanja,
osobito vprašanje eksploatacije železnice
Djevdjelija—Solun.

PAŠIĆ SE SESTANE Z MUSSOLINIJEV

Rim, 12. januarja. Kakor je doznala
»Tribuna«, bi se imela te dni sestati v
San Remu Pašić in Mussolini. Na sestanku
bi se razpravljalo o vseh aktualnih
mednarodnih vprašanjih, predvsem se-
veda o vprašanjih, ki direktno zanimajo
tako Italijo kot našo kraljevino.

TUDI V BRUSLJU SO TISKALI PONA- REJENE BANKOVCE.

Bruselj, 12. januarja. Tukajšnja polici-
ja išče dve skriti tiskarni, v katerih so
se tiskali ponarejeni dinarski tisočaki.
V Bruslju je prišlo prav mnogo ponare-
jenih takih bankovcev v promet. Dosedaj
sta bili aretirani dve osebi.

Medtem je ugotovila mariborska policija, ki je poizvedela že preje, da je bil Madunič z dvema tovarišema ob priliki svojega zadnjega bivanja v Mariboru brez sredstev in da je zastavila troperesna deteljica tam za 300 Din svoje ure — da sta pustila Madunič in eden od njegovih tovarišev pri osebni, kateri so zastavili ure, naslov. Kot naslov sta pa napisala neko znano shajališče tihotapcev v Zagrebu.

Na podlagi tega je eruirala policija identiteto drugega lopova, Petra Cara.

Ko je prišel Madunič domov, je bil aretiran in odveden v Zagreb.

Pri zaslišanju je izdal tretjega tovariša, Marijana Jurčevića.

Iz njegovega zaslišanju se je izvedelo sledeče:

Madunič, Car in Jurčević so že stari znanci. K falfificiranju je zapeljal Madunič in Jurčevića Petar Car, ki ju je v Zagrebu opozoril, da je v Duisburgu na Nemškem mnogo naših ljudi, zaposlenih v tovarnah, posebno v tovarnah železa ter da bi se dala stvar tam, daleč od domovine, lahko izvesti. Napotili so se v Nemčijo, kjer je našel Car tiskarja in človeka, ki jim je izdelal klišee. Klišee je izdelal neki Ludvik Altmann v mestu Horfu, bankovce pa je natisnil neki tiskar, ki tiska sicer etikete — v Bielefeldu.

Petvorjene novčanice je nesla trojica shramit k Petru Javorju v Duisburg. Končno pa se jih odnesli vsi trije komplici v našo državo. Dne 18. decembra so prekorčili skrivoma mejo ter prišli v Maribor, od tam v Zagreb, iz Zagreba pa v Brod, kjer je imel Car več znancev, s pomočjo katerih je mislil razpečavati ponarejeni denar. Madunič in Jurčević sta se peljala v Novo Gradiško ter tam čakala, da bi bil prišel s svojimi pomagači za njima.

V Novi Gradiški se jima je pripetel znani malheur. Na kolodvoru v Brodu sta se definitivno razstala, si svečano obljubila, da drug drugega ne izdada, nato pa sta šla vsak svojo pot.

Tudi Petar Car je pobegnil. Policija je zaplenila dve njegovi karti, iz katerih sledi, da je bil dne 30. decembra v Bischofshofenu, 1. januarja pa v Frankfurtu. Danes je tudi on že pod ključem, tako da je samo tretji zločinec še prost.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
ponedeljek, 11. januarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 77, bl. 78; Tobačne srečke iz leta 1888 den. 319.50, bl. 320, zaklj. 319.50; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 955, bl. 965; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 125; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Sešire, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blago: Hrastovi hlodi, od 30 cm naprej, 3 m dolžine, I, feo vag. slov. postaja 4 vag., den. 500, bl. 500, zaklj. 500; borovi trami, monte, ostrbi rob, žagani 15x30, 3.50 m dolgi, feo meja 7 vag., den. 730, bl. 750, zaklj. 730; hrastove vozovne deščice la, ostrbi rob, brez oblike 43x2.65, od 18 do 30 cm šir., feo meja 1 vag., den. 1400, bl. 1400, zaklj. 1400; bukovni hlodi gladki, brez velikega in gnilega srca, od 25 cm na tanjšem koncu napr. in 2 m dolž. napr. feo meja 2 vag., den. 350, bl. 350, zaklj. 350; rezana jelovina, ostroroba, zdrava, z ne preveč grčami, I, II, III, monte, 58/130, 68/130, 68/150, 48/150, 88/150, od 4, 5, 6, 7, 8 m, feo vag. Postojna tranz. od 4 m dolžine 12 vag., den. 580, bl. 580, zaklj. 580; od 5, 6, 7, 8 m dolžine 3 vag., den. 590, bl. 600, zaklj. 600; smrekove hlodeljovke, zimske sečnje, od 6 1/2—8 1/2 dolž. (brez tankega vrha zadnjeletne rasti), na koncu 7 do 8 cm debele, neodrgnjene in neokoničene I, II, III, monte, od 30 cm napr., od 2.50 m napr., feo vag. nakl. post. bl. 200; češnjevi in hruškovni neobrobli, plohi, od 30—50 mm deb., od 2 m napr., od 25 cm napr., napol suho bl. 800; lipovi hlodi od 25 cm premer napr., od 2 m napr., feo vag. nakl. post. bl. 400; pšenica sremska 76 3—4%, feo vag.

nakl. post. bl. 300; pšenica sremska 73 74 2%, feo vag. nakl. post. bl. 290; koruza, času primerno suha, gar. zdrava, par. slov. post. 2 vag., den. 156, bl. 156, zaklj. 156; koruza, umetno sušena, feo vag. bos. post. 1 vag., den. 150, bl. 150, zaklj. 150; koruza, umetno sušena, 6—8% def. zrn, ex magazin Ljubljana 2 vag., den. 165, bl. 165, zaklj. 165; koruza sremska, umetnosušena, feo vag. nakl. post. bl. 160; koruza slavenska, umetno sušena, feo vag. nakl. post. bl. 165; koruza nova, feo vag. sremska post. bl. 130; koruza nova, feo vag. ban. post. bl. 125; ječmen 62 kg gl. vz., malo zaduhel, feo vag. bačka post. bl. 160; proso rumeno gl. vz., par. Ljubljana bl. 225; oves, feo vag. ban. post. bl. 190; otrobi drobiti b n, feo vag. nakl. post. bl. 128; ajda domača, feo vag. nakl. post. bl. 260.

Zagreb, dne 11. jan. Devize: Newyork izplačilo 56.156—58.756, London izplačilo 273.34 do 275.34, ček 0—274.35, Pariz 215.25—219.25, Praga 166.54—168.54, Curih 1088.70—1096.70, Milan izplačilo 226.9—229.3, ček 0—228, Berlin 1840.30—1850.30, Dunaj 791.25—801.25, Budimpešta (zaključek) 0.0796.

Curih, dne 11. jan. Beograd 9.14, Newyork 517.75, London 25.1125, Praga 15.33, Pariz 19.735, Milan 20.895, Bukarešta 2.34, Varšava 62, Dunaj 72.90, Sofija 3.70, Berlin 123.275, Budimpešta 0.00724.

ZADNJE BESEDE.

Bili so duhoviti ljudje, ki so ostali do zadnjega trenutka gospodarji situacije in katerih ravnodušnosti strah pred smrtjo ni mogel omajati. Može, v katerih triumfira duh nad telesom. Centri občutkov in nagnenij, sedež bolečin in strahu stopijo pred duhom v ozadje. Hladni smehljajoči se razum obvlada situacijo.

Nekdo je rekel: »Kri vsakega dovtipa je zdrava predznost.« V dovtipu umirajočega pa je več in najsi se zdi dovtip tudi ciničen, v dovtipu umirajočega je pogum, moč duha. Če ohrani kdo v takem trenutku dobro voljo, je to zanj velike vrednosti, tak človek se zdi kot da je dvoživka.

Ni zgolj slučaj, da se pripovedujejo najboljše smrtne anekdote o močeh romanskega pokolenja. Romansko pleme ima mnogo hladnega razuma in vroče strasti. To je dobra

dispozicija za mirno umiranje. Umirajoči Fontenelle je odgovoril, ko ga je nekdo vprašal: »Kako Vam gre?« — smehljaje: »Tako, da bom šel!« Chamfort, sijajni aforist, ki je rekel nekoč o tragediji, da je njena največja napaka, da pripisuje življenju in smrti prevelik pomen in ki je umrl s trpkom besedo: »Zapuščam ta svet, na katerem srce ali poči ali pa okameni — se brise ou se bronce, nam je ohranil to Fontenellovo besedo, kot še marsikatero drugo od umirajočih ljudi. Tako na primer besedo brezbožnega bolnika, ki ni dovolil, da bi ga bili dejali v poslednje oljete ter menil, zvito se smehljajoč: »Če pride duhovnik, bom delal kakor, da sploh ne mislim umreti.« Ali pa to-le: »Znam si zadostovati sam sebi, toda izhajal bom lahko tudi brez samega sebe, če že mora biti tako.« Tudi tale dialog: Umirajoči: Legat 2000 tolarjev za notarja. Notar: Odkod pa naj se vzame ta denar? Umirajoči: »Da, pač res. To mi dela preglavico.«

Nekdo je poklical ob svoji smrti uri svojega zdravnika na desno stran postelje, notarja pa na levo, nato je rekel začudenima gospodoma: »Umreti hočem kot gospod med dvema lopovoma...«

V novejših anekdotah je manj trpke dovtipnosti kot psihološke jasnosti. Neki mož, ki se je bal vse življenje smrti, je dejal ob svoji zadnji uri: »Sedaj me teži samo še nekaj, namreč, da ne bom vedel niti, da bom mrtev, niti kdaj da sem umrl. Najbrže sploh ne bom ozdravil, zdaj bom umrl. Nato nisem nikdar mislil. Kar se tiče smrti, se mi je vedno dozdevalo, da bom pri tem precej udeležen, dozdevalo se mi je, da bom smrti doživel.« O nekem filozofu iz prejšnjega stoletja se pripoveduje, da je dejal smehljaje svojim učencem, ki so stali žalostni okrog njegove postelje: »Z ozirom na to, da se človek že v spanju ne zaveda časa ter mejita trenutek, ko človek zaspi in trenutek, ko se zbudi, tako tesno drug na drugega kot sedaj in sedaj, bo minulo zame v prihodnjem trenutku še sto let, takrat pa boste vi tudi že vsi mrtvi. Torej se pravzaprav sploh niti ne ločimo drug od drugega.«

Ali tolaži in razvedruje pri takih besedah umirajoče vsebina njihovih misli? Nel Oprek z lažjimi, kot matematika abstraktnimi mislimi jih tako umiri.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

»Na, tale človek pa vendar ni tako velik in debel le od mravelj in deževnikov,« reče Adam z iztegnjeno roko.

Med pogovorom se niso nič vstavili; hodili so dalje navzgor. Georgove oči so obrnjene ves čas v tla; Leonor pa je gledala Adama, kaj ji bo povedal — pri zadnjih besedah se oba hitro ozreta v smer, ki jo kaže njegova roka.

In res! Tam, poleg z mahom obraščene skale stoji velikanska pošast, in to ni opica, temveč človek, pokrita ni s kožuho, temveč to so živodreči lasje, s katerimi je poraščeno vse telo; torej vseeno kožuho, a naravna, to vidijo takoj in sicer so izredno dolgi lasje.

Dalje časa ne utegnejo opazovati pošasti, ker zbeži. Teče z velikanskimi skoki in zdaj tudi ne dvomijo več, da je to človeško bitje. Zakaj med gorilo in drugimi velikimi opicami in človekom je vseeno velikanska razlika; zlasti pri hoji in teku ne more nihče dvomiti, koga ima pred sabo.

Velikansko bitje drvi proti bližnji skali, izgine za njo, se še nekolikokrat pokaže in se slednjič izgubi v gozdu med drevjem. Pri teku so še natanko videli,

(176)

da ima tudi po hrbtu in nogah tako dolge rdeče lase, da vlihrajo za njo.

Trenutek stojijo še vsi trije kakor omamljeni. Pogled je bil preveč nenavaden.

»To ni bila opica, temveč človek, mož!« reče slednjič Leonor.

»Ne, ženska je bila.«

»Odkod pa to veste?«

»No, videl sem prav natančno — spredaj — na prsih — no seveda — no da, tudi jaz sem bil nekoč mlad — in sem hodil z deklicami — in in in in...«

»Da, žena je bila, tudi jaz sem natanko videl,« mu pritrdi Georg, vendar pa ne definira natančneje razliko med možem in ženo.

»Moj Bog, žena!« šepeta Leonor, vsa iz sebe.

»No, saj morda je bila deklica, tako natanko pač nisem mogel razločiti.«

Kakšno bitje pa je bilo to? Človek, žena, ki je prišla na kak način sem in postala takorekoč žival?

Ali pa je morda eno izmed onih bitij, ki tvorijo po Darwinovi teoriji prehod od opice do človeka, ki pa so izginili z zemlje?

Pisec bi rad omenil, da zelo spoštuje in ceni Darwin — ali ono o opičjih ljudeh je nekoliko predebelo. Ker je rabil Darwin prehod za svojo teorijo, da izhaja človek iz opice, je ustvaril sam opičjega človeka. Imel pa ni nobenega dokaza, da je tak človek res nekoč živel.

Nima pomena, da bi sedaj premišljevali ali govorili, kakšno bitje bi to zamoglo biti.

Gredo dalje po sledi, pot drži vedno višje in je vedno strmejša, vedno napernejša, dokler ne dospo na vrh gore. Na njem rastejo posamezni javori, tako da vidijo povsod skozi in velikanski, strašen je pogled na dolino, kjer ne vlada peklenšček, pač pa smrt.

Potnikov pa sedaj ne zanima razgled; vse njihove misli so pri živem naravnem čudežu, a vseeno ne hite takoj dalje po sledi, temveč hočejo si nekoliko odpohiti. Leonor in Adam sta popolnoma onemogla, vsled zadnje plezalne ture. Hoje nista navajena, še manj pa plezanja po gorah.

Ležejo na mah in čakajo, da se jim umire pljuča.

Medtem mine nekaj časa. Nenadoma prime Georg svojo prijateljico za roko in ji pokaže z čemi v neko smer.

»Mirno, da je ne prebudimo!« zašepeta.

Da, opozorilo je bilo potrebno; sicer bi bila Leonor zakričala.

Zapet je tu, oddaljena komaj deset korakov, a sedaj ne stoji na tleh, temveč čepi na veji drevesa in gleda nepremično Adama. Njen pogled je obrnjen srepo vanj, pač zato, ker odpira in zapira svoj zeleni dežnik; to najbrže vzbuja v njej velikansko začudenje.

(Dalje prih.)

Ne kupite prej nobenega šivalnega stroja,
dokler ne ogledate in preizkusite
JOSIP PETELINC-a
strojev znamke

Gritzner, Adler, Phöniks

ter najboljše švicarske pletilne stroje „DUBIED“,
nadomestne dele, čolničke, igle za vse sisteme, pneu-
matiko, dele za kolesa, olje i. t. d.

Večletna garancija! Delavnica na razpolago!
Na malo! Na veliko!

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda
50 par.

Dama

vesele narave, toda v strašno dolgo-
časnem kraju, želi resnega znanja z
inteligentnim gospodom. — Ponudbe
na upravo lista pod »V samoti mi-
sli na Te«.

Fotografski pomočnik

dober in spreten, ki mu je dobro
znano vse fotografsko delo kakor tu-
di posnemanje, se išče. Ponudbe je
poslati na Atelier Michajlovič, Ne-
gotin (Krajina), Srbija.

Instrukcije

eprejne osmošolec. Ponudbe na
upravo lista pod: Osmošolec.

Kuni se

dobro ohranjen otroški voziček. Po-
nudbe na upravo pod »Voziček«.

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del išče
službe. Gre tudi na delo ter nekaj
mesecev brezplačno. Ponudbe prosi
na upravo lista pod: »Natančan«.

„Opeka“

pravzaprav zidake priporoča
opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na
Viču (Brdo) — Pisarna v
Preštokovi ulici 3, prtljiče.
C

DRVA - - ČEBIN

•olfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Med, trčani

najfinejši v posodah po 50 kg raz-
pošiljam proti povzetju 725 Din, pri
nakazilu denarja vnaprej za 700 Din
franko kolodvor Borovo. Franje
Kollar, velečebelar, Borovo-Vukovar.

Mlada gospodična

vesele narave želi poznanstvo z isto-
takim gospodom od 18 do 25 let. —
Ponudbe s sliko, katero se na zahte-
vo vrne, pod šifro »Hiacinta« na
upravo »Narodnega Dnevnika«.

I če se

samski kočijaž za mestno pristavo.
Oglasiti: Povšetova cesta 8.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze iskren-
nega sočutja ob smrti našega ljub-
ljenega

IVANA KNEZA

kakor tudi za počastilo ranjkega z
udeležbo na njegovi zadnji poti ter
posebno cenj. gospodom pevcem in
anonimnim darovateljem vencev se
iskreno zahvaljuje

RODBINA KNEZOVA.